

Tilläggsyrkande angående – Delårsrapport Mars 2024

Förslag till beslut

I kommunfullmäktige:

1. Samtliga nämnder och styrelser får i uppdrag att omedelbart säkerställa att geografiska inköpsstopp och annan sanktionspolitik enbart utgår från sanktioner beslutade av FN eller EU.

Yrkandet

Göteborgs stad tillämpar sedan länge bojkott eller inköpsstopp av olika slag som en del av Sveriges utrikespolitik. De är antingen geografiska och riktar sig mot specifika länder eller regioner eller tematiska som tar sikte på särskilda problem.

Gemensamt för dessa bojkotter är att de bygger på internationella sanktioner. Internationella sanktioner är ett viktigt instrument för att trygga fred och säkerhet samt för att främja demokrati och mänskliga rättigheter. Sanktioner innebär att begränsningar införs i handlingsfriheten för en stat, region, en grupp eller individer. De sanktioner som gäller i Sverige är beslutade av FN eller EU. Totalt är Sverige bundet av ett fyrtiotal sanktionsregimer. Det handlar både om geografiska sanktioner som riktar sig mot specifika länder eller regioner och tematiska sanktioner som tar sikte på särskilda problem. Kommuners möjligheter att agera självständigt i dessa frågor begränsas av att kommuner inte får agera utrikespolitiskt, eftersom utrikespolitiken ingår i regeringens ansvar att styra riket enligt 1 kap. 6 § regeringsformen och i det därmed förknippade ansvaret för Sveriges internationella relationer enligt 10 kap. regeringsformen.

För inköp- och upphandlingsförvaltningen i Göteborg tillhör sanktionerna mot Ryssland och Belarus de som kräver mest aktivt arbete för staden. Sanktionerna ställer stora krav på staden och det finns ett omfattande kontrollarbete kopplat till dem för att säkerställa att Göteborg inte köper in varor från länderna.

Tidigare i år beslutade det rödgröna minoritetsstyret att, utöver de internationella sanktionerna från FN och EU som staden följer, initiera en egen lokal sanktionspolitik mot Israel och Marocko. Inför nämndbeslutet valde direktören för inköp- och upphandlingsförvaltningen att göra politiken varse om de juridiska hindren som förelåg med förslaget genom att lägga följande protokollsanteckning ”Förvaltningen uppfattar en risk för att föreslagna beslutssatser gäller frågor som enligt kommunallagen ligger utanför den kommunala kompetensen och i stället är angelägenheter som staten har hand om.” Majoriteten i nämnden valde att bortse från förvaltningens bedömning. Beslutet överklagades därefter till Förvaltningsrätten. Domstolen beslutade då om så kallad inhibition. I väntan på en slutlig prövning skriver förvaltningsrätten att den anser att ”det

finns starka skäl som talar för att nämndens beslut att bl. a sluta köpa in produkter ursprungsmärkta av vissa stater är olagligt.” Domstolen anser även att beslutet ”kan få betydande konsekvenser för både enskilda och allmänna intressen”. Inom det rödgröna styret finns nu en politisk splittring i sakfrågan som föranlett att tidigare ordföranden i inköp- och upphandlingsnämnden avgått i protest mot beslutet.

Samtliga individer, föreningar och partier i Sverige har naturligtvis rätt att uttrycka sin åsikt och bilda opinion i utrikespolitiska frågor. Men att som det rödgröna styret, använda en kommun, för att i eget syfte bedriva en egen utrikes- och sanktionspolitik är inte bara olagligt. Det är även omdömeslöst och ett cyniskt tillvägagångssätt för att få mediarubriker. Sättet att hantera frågan visar en uppenbar likgiltighet till de resurser som nu tvingas upptas i kommunal förvaltning och svenskt rättsväsende, den förtroendeskada som det åsamkar Göteborgs stad och de motsättningar som det riskerar att spädas på mellan etniska grupper i Sverige.

Mot bakgrund av detta yrkar vi på att samtliga nämnder och styrelser får i uppdrag att omedelbart säkerställa att geografiska inköpsstopp och annan sanktionspolitik enbart utgår från sanktioner beslutade av FN eller EU.